

Kısa Kısa [Küçürek] Öykünün Tanımı, İmkânları ve Sorunları*

Firdevs CANBAZ YUMUŞAK**

ÖZ

20. yüzyılın sonlarında edebiyat dünyasında yerini alan kısa kısa [küçürek] öykü, öykünün bir alt türü olarak görülmektedir. Ancak, isimlendirilmesinde ve tanımlanmasında anlaşmazlıklara ve farklılıklara rastlanmaktadır. Küçürek öykünün modern hayatın hızının neden olduğu bir ihtiyaçla yazıldığı ve okur tarafından bu nedenle tercih edildiği gündeme gelmektedir. Bu makalede öncelikle tanım, adlandırma sorunları ve küçürek öykünün nasıl bir motivasyonla yazıldığı üzerinde durulmuştur. Daha sonra da küçürek öykünün özellikle şiir ile benzerliklerine ve problemleri ilişkileri bağlamında ortaya çıkan sorunlara değinilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Öykü, kısa kısa öykü, küçürek öykü, şiir ve öykü ilişkisi

Giriş

Kısa kısa [küçürek] öykü, öykünün bir alt türüdür. Küçürek öykünün tanımına, imkânlarına ve sorunlarına geçmeden önce, bu tür öyküleri isimlendirmede yaşanan sorunlar üzerinde durmak ve sonrasında, küçürek öykünün yakın ilişki içinde olduğu öykü türü hakkında bazı önemli kuramsal bilgileri hatırlatmakta yarar vardır.

Öykünün farklı dillerdeki karşılığı yanlış anlaşılmalara neden olabilmektedir. Bu konuya M. Kayahan Özgül, şu şekilde açıklık getirmektedir: "Hikâye formu oluşurken, "story" genel adı içinden kendine özel bir alan belirler ve böylece "short story" (kurzgeschichte) nâmını alır. "Short story" nâmı Türkçe'ye "kısa

* Bu yazının ilk hâli daha önce bir e-dergide çıktı. "Küçürek öykü" dosyasını tamamlayan kuşatıcı bir makale hâline gelen bu son şeklini, bir çeşit ihtiyaçtan dolayı yeniden yayımlama gereği duyduk.

** Yrd. Doç. Dr.,TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü / ANKARA

cifirdevs@etu.edu.tr

"hikâye" diye çevrilse de aslında bu adlandırmanın, nihayet formunu kazanmış "hikâye"den daha kısa ve daha başka bir form için kullanılmaması gerektiği; çünkü, bizzat "hikâye" kavramından yine aynı adda "hikâye" formunun doğuşu bir karışıklığa meydan verir görünse de, artık fiktif ürünlerin genel adı olarak "hikâye"yi kullanmadığımız için, form adı olarak kullanışımız problem yaratmayacaktır. Üstelik böyle kullanmaz isek doğacak bir problem var. İngilizce konuşan milletler "short story" dendiğinde "hikâye"yi anladıklarından, uzun ve kısa hikâye için kullandıkları terimler de "short-short story" ve "long-short story" olur. "Short-short story"den "kısa-kısa hikâye" veya "minik hikâye" değil –bizde "hikâye" yerine ikamesi için uğraşılan- "kısa hikâye" anlaşıldığında bu problem de aşılabacaktır" (Özgül 2000: 34).

Öykü, başlı başına edebî bir tür olarak kabul edildiğinden bu yana, onu diğer edebî türlerden ayıran özellikler belirlenmeye çalışılmış, sınırları çizilmiş ancak yine de öyküye özgü olduğu düşünülen özellikler hep tartışıla gelmiştir. H.E.Bates, öykü yazarının bir atın ölümünden genç bir kızın aşkına, kurgulanmamış bir betimlemeden, olaylardan örülmüş bir anlatıya, hatta bir şiirden bir röportaja kadar her şeyin öykü olabileceğini, bu esneklikten dolayı da öykünün yazınsal bir tür olarak tanımlanamayacağını söyler (Bates 2001: 7). Bates, "öykü tanımı gereği ele avuca gelmez bir türdür" diyerek, öykünün sınırlarının çizilmesinin mümkün olmadığını, hayatın içindeki her şeyin öyküye konu ve malzeme olabileceğini ve yazılan her yeni öykü ile türün yeni bir biçim kazanacağını belirtir (Bates 2001: 9).

Öykü türünün kuralları olduğunu ilk kez söyleyen ve bu düşüncelerini formüleştiren ise, öykünün kurucusu olarak da bilenen Edgar Allan Poe'dur. Poe, türün kuramsal sınırlarını çizdiği "Kompozisyon Felsefesi" (1846) adlı makalesinde "öyküye düzyazı olarak kompoze edilmiş bir şiir gözüyle baktığını" söyler ve öykünün olmazsa olmaz kurallarını şöyle ifade eder:

1. Okuyucuda 'tek bir etki' yaratacak,
2. Bu 'tek etki'nin güçlü bir şekilde sağlanabilmesi için öykü bir oturuşta okunabilecek kısalıkta olacak,
3. Öyküde şiirsel bir dil kullanılacak; öyle ki öyküde kullanılan dil, öyküden tek bir kelime çıkarıldığında dahi öykünün gücünden bir şeyler kaybettiği yoğun bir dil olacak.

Poe, "Kompozisyon Felsefesi"nde "Kuzgun" şiirini bu kurallar çerçevesinde çözümlyerek şiirini nasıl inşa ettiğini anlatır ve kuramını şiir üzerinden göstermiş olur (Poe 2004).

Klasik örneklerinde asıl olan anlatmakken bugün özellikle modern öykünün

özellikle de şiire yaklaşan, küçürek öykünün anlatmaktan çok ima etmeye yöneldiği fark edilir. Dolayısıyla henüz öykünün tanımı, kuralları ve sınırları konusunda bile pek çok problem söz konusu iken küçürek öykünün hâlâ inşa edilmekte olan bir tür olduğunu bile söylemek mümkündür.

Modern öykü Avrupa'da Edgar Allan Poe ile başlarken bizde modern Türk öyküsünün ilk örneklerini, 1892'de yayımladığı *Küçük Şeyler* adlı kitabında Sami Paşazade Sezaî (1860-1936) kaleme almıştır. Kitap öncelikle "Mukaddime"si ile dikkat çeker. Sezaî, mukaddimedeki küçük şeylerin de öyküsünün yazılabileceğini söyleyerek modern bir çıkış yapar: "Dünyada bir zerre yoktur ki güzel yazılmak şartıyla bir mevzu-i mühim addedilmesin. Âlem-i şemsin ahvalini tasvir etmekle bir hurdebînî böceğin kalbini teşrih eylemek edebiyatça müsavidir. En mufassal, en mükemmel kitaplarda bazı küçük şeylerin edebiyatça ehemmiyeti pek büyüktür" (Kerman 1986: 1).

Sezaî'nin bu öyküleri Poe'nun öykü için vazgeçilmez olduğunu düşündüğü noktalarda, uzunluk, tek etki yaratma, dolayısıyla bu yönde bir kurgu ve şiirsel üslûba yaklaşma noktasında Türk öykü tarihinde bir ilktir. Ayrıca Sezaî modern öykünün gereklerinden küçük şeylerin öyküsünü yazmak bir yana, ilgi çekici bir diyalogla giriş yapmak, "son"ları yükselen bir gerilimle kurgulamak, çözümü ertelemek ve öyküyü çarpıcı bir sonla bitirmek gibi modern öykünün gereklerini *Küçük Şeyler*'de yerine getirmiştir.

Ömer Seyfettin, Sait Faik Abasıyanık, Memduh Şevket Esendal, Refik Halit Karay, Sabahattin Ali, öykünün Türk edebiyatında bir edebî tür olarak yerleşmesinde yoğun emek sarf etmişlerdir. Bugün geldiğimiz noktada "hikâye anlatma" tarzında klasik yapıda öyküler yazmaya devam eden yazarlar olduğu gibi, daha çok ima yoluyla anlatan, imgesel bir dil kullanarak daha kısa metinler kuran yani küçürek öyküler yazarlar da vardır.

Küçürek öykünün dünya edebiyatında önde gelen isimleri Julio Cortázar, Dino Buzzati, Franz Kafka, Eduardo Galeano, Max Jacob iken Türk edebiyatında küçürek öykü denildiğinde Ferit Edgü, Sevim Burak, Necati Tosuner, Refik Algan, Hulki Aktunç, Hürriyet Yaşar, Taner Karakoç, Cemal Şakar, Mehmet Harmancı ve Haydar Ergülen ilk akla gelen isimlerdir. Ancak elbette bu isimlerin dışında başka öykücüler de vardır.

Kısa Kısa [Küçürek] Öykünün Tanımı ve Bir "İhtiyaç" Olarak Küçürek Öykü

Dünya edebiyatında "flash fiction", "short-short story", "anlık kurmaca" olarak tanımlanan küçürek öykü, Türk edebiyatında minimal öykü, çok kısa öykü, öykücük, kısa kısa öykü, kıpkısa öykü, sımsıkı öykü, kısa kurmaca, minik öykü, mini öykü, küçük ölçekli kurmaca, mesel gibi isimlerle adlandırılmıştır

(Korkmaz 2007: 32). Prof.Dr. Ramazan Korkmaz, bu nitelikteki öyküyü tanımlamak için yeni bir kelime türetmiş ve bu tür öyküleri "küçürek öykü" olarak adlandırmıştır. Bu tanım da son derece işlevsel olması dolayısıyla artık yaygın olarak kullanılmaktadır.

Küçürek öyküyü bir çığlık olarak tanımlayan Ramazan Korkmaz'ın, küçürek öykünün uzunluğu ile ilgili verdiği sınır da makûldür: "250 veya 500 sözcük, çığığı nağmeye dönüştürmek için yeterli süreyi hazırlayan bir anlatım örgüsü oluşturur. Bu bakımdan 100 sözcüğü geçmeyecek anlatıları ancak küçürek öykü diye adlandırabiliriz" (Korkmaz 2007: 33).

Küçürek öykü, yazarı tarafından baştan mı kısa kurgulanmıştır yoksa öyküde anlatılanın bir ihtiyacı olarak kendiliğinden mi kısadır? Bu soru yazar ve eleştirmenlerin tartıştığı bir sorudur. Robert Kelly, "Bütün bu özellikler gösteriyor ki 'kısa' sözcüğü bu kurmaca türü için yanlış bir tanımlamadır. Söz ettiğimiz 'kurmaca' tıpkı bir sözcükteki vurgu, ya da hukuktaki bir yasa gibi ne uzundur ne de kısa; kendi kendine yeterlidir" (Kelly 1997: 122) derken metnin kendisinin aslında ne kısa ne uzun olduğunu, bu isimlendirmenin, öykü merkeze alınarak yapıldığına dikkat çekiyor.

Küçürek öykünün nasıl bir motivasyonla yazıldığı konusunda bazı ortak fikirler var. Ramazan Korkmaz'a göre küçürek öykü yazarı, sıradan ama yoğun ve özgün yaşantıları daha çok simgesel düzeyde bize anlatır. Bunun nedeni yazara göre, zamane insanının zaman yoksulu olmasıdır: "Temelde görselleşen bir dünyada ve süre / hız faktörlerinin kısıcında yaşamaya çalışın 20.yüzyıl insanı, zaman yoksuludur; uzun romanlar okumaya vakti yoktur. Dolayısıyla bu gereksinimi giderecek 'fast food' tarzı bir anlatı türü, geçmiş deneyimleri de arkasına alarak kendiliğinden gündeme gelir" (Korkmaz 2007: 35).

Hayatın hızıyla insanların "uzun" metinler okumak konusunda isteksizleştiğini düşünen eleştirmenlerin sayısı az değildir. Lydia Davis de benzeri bir açıklamada bulunur: "Artık insanların dikkatlerinin iyice dağıldığı bir gerçek; para kazanmak ve diğer insanlarla olan ilişkilerini gözden geçirip düzenlemek gibi kendileri için hayati önem taşıyan konular dışında hiçbir konuya uzun süre konsantre olamıyorlar. Üstelik artık sükûnetini muhafaza edebilmek eskisinden çok daha zor" (Davis 1997: 112).

Ramazan Korkmaz, küçürek öykünün belirleyici özellikleri olarak şunları sayıyor: "Küçürek öykü, vasetmez, nasihatte bulunmaz, karakter geliştirmez, okuyucuyu bir yere taşımaz vb. Ancak bazı değişmez hakikatleri sezdirir, insanları onlarla aniden yüzleştirecek şok uyarımlar yapar" (Korkmaz 2007:

33). Türk edebiyatında küçürek öykü dendiğinde akla gelen ilk isimlerden Ferit Edgü, bu tür öyküleri "yalnızca bir ânın saptaması olan öykücükler" (Edgü 1997: 38) olarak tanımlıyor. Hem öykü hem de küçürek öykü yazarı Necati Tosuner ise küçürek öyküyü "Neredeyse, tanımı kendisinden uzun." diyerek tanımlıyor.

Küçürek öykü hacmi dolayısıyla hiçbir şeyi uzun uzun anlatmaz. Bunun için de anlatılmaya değer olanın en vurucu, en çarpıcı, en can alıcı anını seçer; tıpkı bir fotoğraf karesi gibi. Öyküde bile çoğu zaman karakter gelişimi görülmezken küçürek öyküden böyle bir şey beklemek mümkün değildir. Küçürek öykü hayatın kısacık bir anına ışık tutar. Küçürek öyküyü "anlıklar kurmacalar" olarak tanımlayan Charles Baxter, "Bu öyküler şiir ile kurmaca, öykü ile taslak, kehanet ile anımsama, kişisel ile kalabalık arasında"dır (Baxter 1997: 90) diyor. Bu tanımlar aslında küçürek öykünün imkânlarını ve sorunlarını da beraberinde taşıyor.

Küçürek Öykünün İmkânları ve Sorunları

Küçürek öykü türünde pek çok ürün vermiş olan Ferit Edgü'ye göre küçürek öykü, yazara anlatımda kolaylık sağlar ve okuyucuyu yazmaya heveslendirir: "Minimal öykü, az ve sıradan sözcüklerden oluşur. Başı ve sonu yoktur. Başı ve sonu okura bırakır. Okurun düş gücüne. Bu açıdan, kıskırtıcıdır. Okuru düşlemeye çağırır. Ve bir adım ötesi, yazmaya" (Edgü 1997: 38). Edgü, az sözcükle, kendi ifadesiyle "bunca yoksul, yoksun bir dille" neden öykü yazdığı sorusunu ise şöyle cevaplıyor: "İnsanoğlunun düş gücünü harekete geçirmek, yaratıcılık diye kendisine sunulan, yan yana geldiklerinde hiçbir şey anlatmayan, roman, öykü, anlatı diye nitelenen laf salatalarından okuru kuşkuya düşürmek için. Ve sanatın pek öyle ulaşamayacak tepelerde olmadığını, evlerde, odalarda, sokaklarda dolaştığını göstermek ve katılımı için için sağlamak için" (Edgü 1997: 39).

Ferit Edgü'nün ifadelerinde küçürek öykünün, kısa, yalın ve belki de bu nedenlerden okuyucu için okuması ve anlaşılması kolay bir tür olduğuna yönelik bir vurgu vardır. Son cümle ile yazar yine, bu tür öykülerin okuyucuyu yazmaya yöreklendirdiğini ifade eder. Bu durum her ne kadar Ferit Edgü tarafından olumlu gösterilse de, bu konuda aksini düşünenler de vardır. Necip Tosun, öykünün bir türevi olduğunu düşündüğü küçürek öykünün, öykü için kimi sakıncaları bünyesinde barındırdığına dikkat çeker. Yazarlıktan kaçış "hatta yazarlığın sıfırlanması" olarak tanımladığı sorunla Tosun, küçürek öykülerde yetenezsizliği ve eksikliği gizlemenin belli oranda mümkün olduğunu düşünür. Bu nedenle küçürek öykünün, öyküye yeni bir anlatım olanağı sunduğunu kabul ederken, "onun içini boşaltıp, değersizleştirip

sıradanlaştırıyor mu” sorusuna da yanıt bulmamız gerektiğini hatırlatır: “Çünkü susma, boşluk, silme, indirgeme yaklaşımı beraberinde öykü sanatını yoksullaştırabilir de” (Tosun 2007: 92).

Öte yandan bu tür öykülerin hacimleri dolayısıyla okuyucuyu oyalayamamak ve dolayısıyla beğeni kazanmak için kusursuz olmak gibi bir zorunluluklarının olduğu da düşünülebilir. Küçürek öykü kısadır ve okurun beklentisini karşılayamadığında okur hemen bir başka küçürek öyküye geçer ve diğerini kolaylıkla unutabilir. Yani küçürek öyküde başarısız olma ihtimali ve tehlikesi daha yüksektir. İyisi muhakkak akılda kalır ve kötüsü kolaylıkla unutulur.

Aynı zamanda küçürek öyküleri de olan Türk edebiyatının önemli kalemlerinden ve öykücülerinden Rasim Özdenören, küçürek öykünün kendi işlevinin ne olduğunu anlamaya çalışmak gerektiğini söyleyerek türün kötü örnekleri üzerinden türü mahkûm etmemek gerektiğine dikkat çeker:

“Bu örneklerle bakarak türü kökten mahrum etmek doğru olmaz. Şimdi minimal öykü için de aynı şey söz konusu. Görebildiğim kadarıyla salt edebiyat ürünü olarak dışlaşmak istiyor. Bu işlevini yerine getirebildiği ölçüde ona bir değer atfetmek zorundayız. Bu arayışın hakkını veren ürünler edebiyat tarihinde yeri alacaktır. Taklitlerse her zaman olduğu gibi edebiyat mezarlığına gömüle-cektir” (Özdenören 2007: 115).

Küçürek öyküde yazar pek çok şeyi uzun uzun anlatmak zorunda değildir. Okuyucunun zaten bildiği bir şeyleri ima ederek geçer ve pek çok ayrıntıyı anlatmaz; öyküde eksik bırakılan noktaları okurun tamamlamasını bekler. Bu bakımdan küçürek öykülerde okura da çok iş düştüğünü söylemek gerekir. Küçürek öykülerde yazar, şiirde olduğu gibi çoğu zaman imgeler kurar ve onların gücünden faydalanarak hikâyesini anlatır: “Anlık kısa kısa öykülerde, ayrıntıların yerini hepimize tanıdık gelen imgeler alır. Evet, tamam, der okur: [...] Bize boşu boşuna ayrıntıları anlatmayın, onlara ihtiyacımız yok. Bizim ihtiyacımız olan şaşırtıcılık, konuya hemen girilmesi, kıssadan hissenin hemen çıkarılması, bir şeyin beklenmedik bir anda kırılıvermesi ya da onarılması” (Baxter 1997: 112).

Modern öykülerde öyküye bir diyalogla girmek metnin okunurluğunu artırır. Küçürek öykülerde de benzeri bir kullanım sıkça görülür: “Kısa kısa öyküde diyalog tekniği Ferit Edgü için de önemli bir yer tutuyor. ‘Yaşam Öyküsü I’, ‘Gece Bekçisi’, ‘Rastlantı’, ‘Zaman’, ‘Keşke’, ‘Kısa’ ve ‘Yanıt’ adlı öykülerde diyaloglar kişilerle ilgili uzun betimlemelerin yerini tutacak nitelikte söylemsel bir işlev üstleniyor. Uzun satırlar yerine kısa kısa konuşmalar aracılığıyla öyküdeki kişilerin ilişkisine ve onların kendi gerçeklerine ulaşıyor” (Öztoğat 1997: 44).

Öykü dilinin şiirsel olması gerekliliği de Poe'nun, öykü için belirlediği kurallar arasındadır. Dolayısıyla iyi bir öyküden bir kelimenin bile çıkarılması öykünün yapısını bozar. Gerçekten de öykü, kısa olması nedeniyle yoğun ve imgesel anlatımı bakımından şiire yakın durur. Poe'dan sonra pek çok yazar ve eleştirmen de öykü ve şiir arasında bu yönde bir ilişki olduğunu doğrulamıştır. Bu zorunlu değil ama iyi bir öykü için gerekli bir özelliktir. Özellikle ben-anlatıcının dilinden yazılmış öyküler ile konuşanın şairin kendisi olduğunu düşündüren şiirler arasında daha çok benzerlik vardır. İkisi de doğrudan bir şey anlatmaz ve daha çok deneyimlerin aktarımı hissini uyandırır. Necip Tosun, *Hayat ve Öykü* adlı kitabında "‘şiirsellik’ öykünün elbette olmazsa olmaz gereklerinden değildir. [...] Kısaca öykücü değil, malzemenin kendisi şiirselliği dayatmalıdır" (Tosun 1999: 42) der. Ayrıca şiir ile öyküyü dil bakımından karşılaştırarak şu sonuca varır: "Öykü nihayetinde bir anlatıma yaslandığı için, dil ile aralarındaki 'gerilim'in şiddeti şiire nazaran daha düşüktür" (Tosun 1999: 42).

Julia Cortázar da "Öykü ile Yakın Çevresi Üstüne" adlı yazısında "bu tür öykünün de şiirin de kaynağı aynıdır" (44) diyerek daha yazılma motivasyonlarından bu iki türü birbiriyle ilişkilendirir. Şiir çevirmekteki zorlukların öykünün tasarruflu dil yapısından dolayı onun için de söz konusu olduğunu ve bu noktada da benzediklerini ifade eder: "Deneyimlerim bana, size aktardığım türden öykülerin bir anlamda düzyazı yapısı olmadığını söylüyor. Ne zaman öykülerimden birinin çevirisini elden geçirme işini üstlendiysem (ya da bir zamanlar Poe örneğinde olduğu gibi, başka birinin öyküsünü çevirmeye çalıştıysam) bir şey beni çok etkilemiştir. Öykünün etkinliği ve anlamının şiirdeki birtakım değerlere bir başka deyişle, gerilim, dizem, iç vuruş, beklenenin ölçüleri içinde karşılaşılan beklenmedik, kaçınılmaz bir kayba uğramadan değiştirilemeyecek ölümcül bağımsızlık gibi değerlere yaslanması" (44).

Bu durumda yine hacmi ve bu hacmin zorunlu kıldığı imgesel anlatım dolayısıyla küçük öykünün şiirle daha da yakından bir ilişki kurduğu açıktır. "Hem minimal öykülerde hem de şiirlerde 'çarpıcı dil', 'masal, fıkra ve anekdot yapısı', 'imgesellik, mecazilik' ve 'anlatmaktan çok sezdirme ya da ima etme' gibi ortak anlatım teknikleri kullanılır" (Sağlık 2007: 60). Bunu sadece eleştirmenler değil bizzat küçük öykü yazarları da söyler. Hulki Aktunç, küçük öykü ile ilgili bir soruşturmada "Şiir ezberlenir, evet, ama bir imza gününde bir okurum 'Algılar Efendisi'ni ezberinden 'anlatmıştı'... Heyecanlandım. Daha sonra kıpkısa öykü yazarken, aklımda hep o okurum olacaktı" (Aktunç 2007: 90) diyerek bu iki tür arasındaki yakınlığa dikkat

çekiyor. Küçürek öykünün, "Öykünün, romandan çok şiire yakın durduğunun bir kanıtı" olduğunu düşünen Necati Tosuner'e göre de (Tosuner 1997: 40) küçürek öykü şiirseldir ve belki de bu yüzden "Yere bakan.. yürek yakandır" (Tosuner 1997: 40).

Bu tür metinlerde imza meselesinin etkisini de küçümsememek gerekmektedir. Hasan Boynukara, "Hemingway, altı kelimelik kısa öyküsü için 'yazdığım en iyi öykü' dermiş ancak bu öykü önemini ve etkisini Hemingway imzasına borçludur. Aynı şey Edgü için de geçerlidir" (Boynukara 2007: 38) derken tam da bu soruna parmak basmaktadır. Bazı küçürek öyküler o kadar "basit"tir ve okuyucuda "bunu ben de yazabilirim" hissi uyandırır ki, kimi zaman editörler de altındaki imzaya bakarak öyküleri yayımlayıp yayımlamayacaklarına karar veriyor olabilirler. Yani Ferit Edgü'nün bazı küçürek öyküleri başka bir imza ile acaba yayımlanabilir miydi diye düşünmek zorundayız.

Öyle ki bu ilişki kimi zaman türlerin birbirine karışması gibi sorunları da doğurur. Mesela Orhan Veli'nin "Güzel Havalara", "Cımbızlı Şiir", "Mahzun Durmak", "Çok Şükür", "Yalnızlık Şiiri", "Sokakta Giderken" adlı şiirleri, altında Orhan Veli imzası olmasa pekâlâ küçürek öykü olarak da okunabilecek şiirlerdir. Şaban Sağlık da bu sorunla ilgili olarak şunları söylüyor: "Edgar Allan Poe'dan Faulkner'e kadar öykü yazarları en güzel öykülerin teknik açıdan romandan çok şiire yakın düştüğüne inanmışlardır. Daha da artırabileceğimiz bu ortak özellikler, şiirle öyküyü (özellikle minimal öyküyü) hep birbirine yaklaştırmıştır. Bu yüzden de bazı şiir ve minimal öykülerin öykü mü, şiir mi, yoksa birer aforizma mı oldukları sorusu hep sorulmuştur" (Sağlık 2007: 57).

Rasim Özdenören, küçürek öykü ile şiirin arasındaki ilişkide sözcük ekonomisine ve dikkat çekerek her ikisinin de gelip kelimeye dayandığını işaret eder: "[M]inimal öykünün kendisi artık şiir gibi tümüyle kelimeye dayanmaya başladı. Şiirin kelimeye dayandığını C.Süreya 50'li yıllarda II.Yeni dolayımında söylemişti. Şimdi minimal öykü de sanki şiirin bu tecrübesini yaşıyor denebilir. Olaya, öykünün yeni bir evresi olarak bakabiliriz. Edebi türlerin birbirine karıştığı yolundaki iddia son 40-50 yıldan beri ileri sürülüyor" (Özdenören 2007: 115).

Sonuç

Küçürek öykü hâlâ oluşum aşamasında bir öykü türüdür. H.E.Bates'in dediği gibi küçürek öykünün, öykünün bir türevi olduğunu, şiir ve öykü arasında durduğunu ve bu arada kalmışlığın neden olduğu bazı sorunları bünyesinde

barındırdığını dile getirebiliriz. Bu türde yazılmış iyi metinler zamanın şaşırmayan süzgecinden geçtikten sonra gün yüzüne çıkacaktır.

Bu makalede küçürek öykü türündeki öykülerin isimlendirilmesinden, tanımlanmasına, nasıl bir ihtiyaçla ya da motivasyonla yazıldıklarına ve bu tür öykülerin sağladıkları imkânlarla ve diğer edebî türlerle yakınlıklarına ve kimi zaman bu yakınlıktan doğan sorunlara dikkat çekilmeye çalışılmıştır.

Kaynaklar

- Aktunç, Hulki (2007), "Soruşturma", *Hece Öykü*, S: 19: Öyküde Sözcük Ekonomisi: Kısa Kısa [Küçürek] Öykü 1, s.90.
- Bates, H. E. (2001). *Yazınsal Bir Tür Olarak Kısa Öykü*. Çev. Gökçen Ezber. İstanbul: Bilge Kültür Sanat.
- Bawter, Charles (1997a), "Anlık Kurmaca", *Adam Öykü*, S.12: Kısa Kısa Öykü Özel Sayı, s.85-90.
- _____ (1997b), "Gelenek ve Kısa Kısa Öykü", *Adam Öykü*, S.12: Kısa Kısa Öykü Özel Sayı, s.112.
- Boynukara, Hasan (2007), "Minimalist Öykü", *Hece Öykü*, S. 19, Öyküde Sözcük Ekonomisi: Kısa Kısa [Küçürek] Öykü 1, s.37-41.
- Cortazar, Julio (1996), "Öykü ile Yakın Çevresi Üstüne", *Adam Öykü*, S. 5, s.38-45.
- Davis, Lydia (1997). "Gelenek ve Kısa Kısa Öykü", *Adam Öykü*, s:12: Kısa Kısa Öykü Özel Sayı, s.110-119.
- Edgü, Ferüt (1997), "Çok Kısa Öyküler... Öykücükler", *Adam Öykü*, S. 12: Kısa Kısa Öykü Özel Sayı, s.38-39.
- Kelly, Robert (1997), "Yeni Bir Yazınsal Türe Doğru", *Adam Öykü*, S. 12: Kısa Kısa Öykü Özel Sayı, s.120-128.
- Kerman, Zeynep (1986), *Sami Paşazade Sezaî*, Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- Korkmaz, Ramazan (2007), "Küçürek Öykü (Short short story) Türü ya da Bir Çılgın Metinleşmesi", *Hece Öykü*, S. 19: Öyküde Sözcük Ekonomisi: Kısa Kısa [Küçürek] Öykü 1, s.30-36.
- Özdenören, Rasim (2007), Soruşturma: Hece Öykü, S. 20: Öyküde Sözcük Ekonomisi: Kısa Kısa [Küçürek] Öykü 2, s.115.
- Özgül, M. Kayahan (2000), "Hikâyenin Romanı", *Hece*, S:46-47, s. 31-39.
- Öztokat, Nedret Tanyolaç (1997), "Çağdaş Türk Yazınında Kısa Kısa Öykü", *Adam Öykü*, S:12: Kısa Kısa Öykü Özel Sayı, s.41-45.
- Poe, Edgar Allan (2004), *Kompozisyon Felsefesi*, (Ed. Hüseyin Su), Teori ve Eleştiri, Çev. Faruk Uysal. Ankara: Hece Yayınları, s. 105-116.
- Sağlık, Şaban (2007), "Ne Şiirin İçinde Ne de Büsbütün Dışında Minimal Öyküler ve Şiir", *Hece Öykü*, S. 19: Öyküde Sözcük Ekonomisi: Kısa Kısa [Küçürek] Öykü 1, s.53-61.
- Tosun, Necip (1999), *Hayat ve Öykü*, Ankara: Hece Yayınları.
- _____ (2007), "Aforizmanın Hikâyesi Kısa Kısa Öykü", *Hece Öykü*, S. 20: Öyküde Sözcük Ekonomisi: Kısa Kısa [Küçürek] Öykü 2, s.86-93.
- Tosuner, Necati (1997), "Çok Kısa Öykü İçin Çok Kısa Sözler", *Adam Öykü*, S. 12: Kısa Kısa Öykü Özel Sayı, s.40.

ABSTRACT

Description, Opportunities and Problems of Short Short Story

Short short story, placed in the literary world at the end of the 20th century occurs as a story in itself or a kind of sub-genres of story. However disputes and differences can be found on its nomenclature and identification. It comes up that short short story is written by necessity, caused by the speed of modern life and it is preferred by reader for this reason. In this article first of all definition, naming issues, and motivation type of writing a short story are emphasized. Then, with the similarities of poetry and short stories and issues which arise in the context of their problematic relationships are mentioned.

Key words: Story, mini fiction, short short story, the relation of poem and story